

Comentariu - Oltul de Octavian Goga

Considerata capodopera a creatiei in versuri a lui Goga, poezia Oltul reflecta sinteza universului artistic al acestui poet, capacitatea artistica plenara a cantaretului "patimirii noastre". In aceasta poezie se realizeaza o adevarata osmoza intre om si natura, natura fiind structural integrata in viata oamenilor din Ardeal, participind direct la existenta istorica a poporului asuprit in acele vremuri in Transilvania. Poezia a aparut mai intai in revista "Luceafarul", la Budapesta. Este foarte semnificativa marturisirea facuta de Goga in "Fragmente autobiografice", in care spune ca poezia a fost scrisa inainte de a fi vazut vreodata raul Olt. Mai tarziu, peste cativa ani, trecind muntii si stind o luna la Calimanesti, unde isi pregatea volumul "Ne cheama pamantul", poetul afirma ca vede pentru intaia oara Oltul: "in iarna aceea amsimtit ca e un trecut romanesc, care mai vorbeste de povestile lui si ca sunt realmente in fata tainei de familie, a misterului de leagan al acestui popor. Atunci am verificat aceasta poezie, silaba cu silaba, atunci va pot spune ca mi s-a parut ca am inteles-o mai tare si ca simteam ca vine de foarte departe".

Metaforic, Oltul semnifica fiinta noastra nationala, vechimea ei, campia imbratisata de ape, tainuita jale, cantec si dor; erou mitic, cu potente uriase izvorate din amara durere, din lacrimi, nadejde si deznadejde, Oltul e solidar cu cei asupriti. Legatura aceasta, statornica, durabila, profund umana, este afectiva.

Oltul apare in chip simbolic, ca un Fat Frumos din poveste, a carui soarta, din vechime, este infatisata insolubil cu aceea a romanilor din Transilvania. Trecutul Oltului, impletit cu istoria poporului roman, aminteste de vremurile de demult "mai mari la suflet", cand, "un mosneag" de azi era "haiduc si urla tariilor amarul unei manii infricosate". Oltul a fost martorul luptei sociale si nationale a maselor populare romanesti asuprite. "Visul neimplinit", al unitatii nationale, transmis din generatie in generatie, este mai pregnant formulat in Oltul decat in celelalte poezii. Oltul devine un simbol al acestor aspiratii, este purtatorul milenar al setei pentru o existenta mai dreapta a ardelenilor Aducind, in "cetatuia lui de apa", "comoara lacrimilor noastre", "cantecele noastre toate", Oltul ascunde: "Durerea unui neam ce-asteapta / Demult o dreapta sarbaroare".

Partas al luptelor pentru dreptate, Oltul i-a insotit adeseori pe rasculati intocmai ca un haiduc: "Tu, frate plansetelor noastre, / si razvratirii noastre, frate, / Urlai tariilor amarul / Maniei tale-nfricosate". Oltul poarta in inda-i "ganditoare" o viziune sacra din partea "tovarasilor lui buni", "de a-i razbuna", daca s-ar "prapadi" cu totii, ducindu-i in alta tara: "Sa versi pagan potop de apa / Pe serul holdelor de aur; / Sa piara glia care poarta / instrainatul nost' tezaur; / tarana trupurilor noastre / S-o scurui de unde ne-ngroapa / si sa-ti aduni apele toate- / Sa ne mutam in alta tara!".

Poezia este gandita in perspectiva antitezei dintre matetia acelor vremi glorioase din care n-au mai ramas decat unele framanturi, pe de o parte, si prezentul ingenunchiat, pe de alta parte: "Neputiinciosi pari si tu aztazi- / Te-a-ncins cu lanturi imparatul / Cu unda ta strivita, gemen / si noi, tovarasii tai buni". Fiind conceputa ca un dialog intre poet si Olt, in poezie nu apare insa decat alocutiunea poetului, care se manifesta de fapt ca un vorbitor anonim, identificat cu poporul insusi.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

intreaga creatie este structurata pe existenta celor doi poli poetici, Oltul si noi, in jurul carora graviteaza toata atmosfera poeziei, precum si mijloacele ei de expresie mai semnificative. Poetul, poporul si fluviul se confunda, de veacuri, cu existenta si destinul lor, in aceeasi zona etica si conditii istorice comune. in poezie, Oltul este prezentat in patru ipostaze diferite, fiind invocat prin vocative "Batranul Olt", "Oltule"; prin apelative ce inlocuiesc numele propriu "mosnege", "fratane"; prin pronumele personal la persoana a II-a singular "tu", precum si printr-o apozitie dezvoltata "Drumet batut de ganduri multe". Invocatia insistenta a Oltului naste imaginea unei fiite puternice, dominante, de la care poporul intreg asteapta izbavirea din robia sociala si politica atat de apasatoare si veche. Forta de nebiruit a Oltului este sugerata si de unele expresii, ca "grumaz de apa, cetatuia ta de ape, sanul tau, pagan potop de ape etc. Unele verbe, care denumesc actiunile Oltului, consolideaza imaginea atotputerniciei lui, dezvaluind forta de cuprindere a fluviului: "imbratisindu-ne campia, in cetatuia ta de ape dorm cantecele noastre, fierbe tainuita jale, duce unda-ti durerea unui neam". Taria fluviului mai este exprimata si prin verbele: "urlai", strigarea ta, "frangeai", zagazul "sa versi" potop.

Personificarea Oltului confera fluviului attribute umane, infatisandu-l mai intim, mai prietenos. in aceasta ipostaza, Oltul este denumit: haiduc, mosneag, frate plansetelor noastre, razvratirii noastre frate, strigarea ta de tata, fratine, toate aceste apelative sugerand ideea "relatiilor de familie" intre poet si fluviu, relatiile "de sange" care circulau prin trupurile amandoua.

Ca si in alte poezii, Goga foloseste un limbaj metaforic abundent, care mareste considerabil forta evocatoare a imaginilor. Astfel, poetul se exprima "Marita fie dimineata / Ce-a savarsit a noastra nunta? / " Batrine Olt, cu buza arsa / iti sarutam unda carunta "; "in cetatuia ta de apa"; "A visurilor sfarimate", "Tu impletesti in curcubeie / Comoara lacrimilor noastre" etc.

Unitatea de destin a romanilor si a Oltului, invederata indeosebi prin "nunta", care devine simbolul central al poemului, un fel de mit al legaturilor stravechi intre pamant si neamul romanesc, jalea profunda, care este infuzata intregii poezii, si mitul nuntii confera versurilor adancimi insondabile.

Intr-un fel, pe aceasta linie tematica, O. Goga face trecerea de la poezia romantica a lui Eminescu la poezia "misterului" a lui L. Blaga.